

Sygn. akt VIII U 1042/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy L. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania L. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 26 kwietnia 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje L. B. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od daty złożenia wniosku.

/na oryginale właściwy podpis/

Artykuł I. U Z A S A D N I E N I E

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy L. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych, bowiem nie udowodnił on żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. ZUS nie uznał do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G. w okresie od 21 sierpnia 1970 r. do 30 kwietnia 1992 r., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 16 lipca 1992 r. wykazano, iż ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku kierowca, z przedłożonych akt osobowych wynika zaś, iż zajmował on stanowisko elektromonter urządzeń elektryfikacji rolnictwa, elektromonter instalacji i urządzeń elektroenergetycznych.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca L. B. domagał się przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych, wskazując, iż przepracował 15 lat w warunkach szczególnych. Podniósł, iż domaga się zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 21 sierpnia 1970 r. do 30 kwietnia 1992 r. w Przedsiębiorstwie (...) wskazując, iż zeznania świadków mogą potwierdzić charakter wykonywanej przez niego pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Nadto wskazał, iż zakwestionował wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych w okresie od 21 sierpnia 1970 r. do 30 kwietnia 1992 r., bowiem ubezpieczony nie przedłożył

świadczenia wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a dodatkowa dokumentacja nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, iż w/w okresie ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. B., ur. (...), w dniu 06 marca 2013 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 32 lata i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 21 sierpnia 1970 r. do 30 kwietnia 1992 r. i decyzją z dnia 26 marca 2013 roku odmówił przyznania mu prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach (niesporne).

W okresie od 21 sierpnia 1970 r. do 30 kwietnia 1992 r. wnioskodawca był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w Przedsiębiorstwie (...) w G.. Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się doprowadzaniem linii elektrycznych głównie do wsi, jak i do miast, stawianiem stacji transformatorowych, zakładaniem instalacji elektrycznych oraz remontem sieci elektroenergetycznych. Czynności powyższe dokonywane były przez osoby zatrudnione na stanowiskach elektromonterów.

W spornym okresie od 21 sierpnia 1970 r. do 25 kwietnia 1991 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę elektromontera przy budowie napowietrznych linii energetycznych.. Ubezpieczony jako elektromonter zajmował się doprowadzaniem linii elektrycznych do wsi, stawianiem słupów energetycznych, naciąganiem linii do przesyłu energii, zakładaniem stacji elektroenergetycznych, tj. zajmował się montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych. Była to praca na wysokościach, przy niskim i wysokim napięciu. Brygada ubezpieczonego liczyła 5 pracowników. W ramach dodatkowych czynności ubezpieczony prowadził pojazd (na początku był to mały samochód, później Star29) przewożący materiał i brygadę.

Z dniem 26 kwietnia 1991 r. ubezpieczonemu powierzono stanowisko kierowcy samochodu dostawczego (Żuka).

Ubezpieczony posiada uprawnienia elektryczne w zakresie eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych (złożył egzaminy w dniu 29 marca 1971 r. i 14 lutego 1974 r.) (dowód: akta osobowe k.31 akt ZUS koperta: angaże, k.18 koperta: skierowanie do pracy, angaże, protokół kwalifikacyjny pracownika, podanie o przyznanie dodatku na samochód, świadectwo pracy, zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – protokół z dnia 27 sierpnia 2013 r. – zapis na płycie CD – k.36, zeznania świadka J. G., B. K. - protokół z dnia 27 sierpnia 2013 r. – zapis na płycie CD – k.36, zaświadczenie kwalifikacyjne – k.38 koperta, angaż k.39 akt ZUS)

Pracodawca nie wystawił ubezpieczonemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (niesporne).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, w tym akt ubezpieczeniowych, akt osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. G., B. K. oraz zeznaniom wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, zgodnym, wzajemnie się uzupełniającym oraz zgodnym z logiką i zasadami doświadczenia życiowego

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy L. B. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura

po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (**§ 2 ust. 2**).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie jest członkiem OFE. Zatem, ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia ubezpieczonego od 21 sierpnia 1970 r. do 30 kwietnia 1992 r.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, akt osobowych oraz z zeznań świadków i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków i wnioskodawcy.

Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresie od 21 sierpnia 1970 r. do 25 kwietnia 1991 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Niewątpliwie fakt ten potwierdziły zeznania świadków J. G. i B. K. – współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia – którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako elektryk. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z ubezpieczonym w tych samych okresach, co prawda w innych brygadach, jednak, w tym samym zakładzie pracy. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować ich wiarygodność w zakresie faktu wykonywania pracy w charakterze elektryka. Świadczyli o zakresie czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie wskazując, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę elektryka przy budowie napowietrznych linii energetycznych, a w ramach dodatkowych czynności prowadził pojazd przewożący materiał i brygadę. Zeznania te były spójne z treścią pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz korespondowały z treścią zeznań ubezpieczonego, wobec czego Sąd dał im wiarę i uznał je za miarodajny środek dowodowy w niniejszej sprawie. W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych.

W okresie od 21 sierpnia 1970 r. do 25 kwietnia 1991 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w charakterze elektryka, a więc wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w wykazie A, dziale II załącznika do cytowanego powyżej rozporządzenia. W wykazie A – praca w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia, w dziale II (w energetyce) wymienione są prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.

Okresu zatrudnienia od 26 kwietnia 1991 r. do 30 kwietnia 1992 r. Sąd nie zaliczył do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Jak wynika z angażu z dnia 10 maja 1991 r. oraz z wyjaśnień ubezpieczonego, wnioskodawca nie wykonywał w spornym okresie czynności elektryka, a powierzono mu stanowisko kierowcy samochodu dostawczego (Żuka). Jednocześnie cofnięto mu dodatek, który otrzymywał w ramach dodatkowych czynności za prowadzenie pojazdu przewożącego materiał i brygadę, podczas wykonywania czynności na stanowisku elektryka. Zatem uznać należało, iż zaliczenie powyższego okresu zatrudnienia do okresów pracy w warunkach szczególnych jest nieuzasadnione.

Należy jednak wskazać, iż pomimo niezaliczenia powyższego okresu do pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczony wykazał 15 lat pracy w tych warunkach.

W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił bowiem wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od daty złożenia wniosku, mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

SSA w SO H. Witkowska-Zalewska